

דבר תורה לפרשת השבוע
פרשת ויקרא: לזכור את מטרת חיינו!
הרב גור גלון
ישיבת הר ברכה

קורבן העולה – המסגרת של החיים והאבנים הגדולות

ספר ויקרא, המכונה גם תורת כוהנים, עוסק בעובדי ה' ובעבודת ה'. הספר פותח בקורבן העולה, שאפשר לראות בו מסגרת לכל עבודתנו, שהרי הוא הפותח והחותם את סדר היום בבית המקדש, כלשון הרמב"ם (הלכות תמידין ומוספין א, ג):

שְׁאֲסוּר לְהַקְרִיב קָרְבָּן כָּל קֹדֶם תְּמִיד שֶׁל שָׁחַר, וְלֹא שׁוֹחֲטִין קָרְבָּן אַחַר תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבַּיִם חוּץ מִקָּרְבָּן פֶּסַח לְבָדוּ.

ויש להתבונן, מה עניינו המיוחד של קורבן העולה? מדוע הוא היוצר את המסגרת לעבודת ה' שלנו?

הרמח"ל כותב במסילת־ישירים (פרק א) שהתחלת עבודת ה' היא בהבנת מטרת חיינו:

יְסוּד הַחֲסִידוּת וְשֶׁרֶשׁ הָעֲבוּדָה הַתְּמִימָה הוּא שְׁיִתְבָּרַר וְיִתְאַמֵּת אֶצֶל הָאֱדָם מִה חוֹבָתוֹ בְּעוֹלָמוֹ וּלְמָה צָרִיךְ שְׁיִשֵּׁים מִבְּטוֹ וּמִגְמָתוֹ בְּכָל אֲשֶׁר הוּא עֹמֵל כָּל יְמֵי חַיָּיו...

ראשית כול, צריך האדם להציב לעצמו את מטרת חיינו, את המסגרת שבתוכה הוא פועל. ייתכן שלא יצליח לחיות את המטרה בכל רגע ורגע, אבל קביעת המטרה והמגמה, הייעוד והשליחות – זוהי ההתחלה.

משל האבנים הגדולות

שאדם יודע מה הדברים המשמעותיים בחייו, הוא יידע לנהל את זמנו בצורה טובה יותר. אחד הסיפורים הידועים המדגימים זאת, הוא הסיפור המפורסם של המרצה והמיכל. המרצה הניח מיכל זכוכית גדול על השולחן ומילא אותו באבנים גדולות, כששאל את תלמידיו אם המיכל מלא, הם השיבו בחיוב, ואז, הוא הוסיף אבני חצץ קטנות שהסתננו בין האבנים הגדולות, לאחר מכן שפך חול שימלא את הרווחים, ולבסוף מילא את המיכל במים.

התובנה החשובה שעולה מהסיפור הזה היא:

אם לא מכניסים למיכל קודם כל את האבנים הגדולות, לעולם לא נוכל להכניס אותם אחר כך!

בחיים שלנו, האבנים הגדולות הן הדברים החשובים באמת: עבודת ה' – לכל רוחבה, תורה ותפילה, מצוות ומעשים טובים, משפחה וזוגיות, יישוב הארץ והבאת ברכה לעולם.

לעומתן, החצץ והחול הם המטלות הקטנות, הטרדות והזוטות שנוטות למלא את יומנו.

כפי שכתב גתה:

"אל להם לדברים החשובים ביותר להיות נתונים לחסדי הדברים החשובים פחות".

חשוב מאד, לוודא דבר ראשון שהאבנים הגדולות של חיינו, מצליחות להיכנס לסדר היום שלנו.

קורבן העולה, בפתיחת היום וחתימתו, מגדיר את המגמה: שכל חיינו, ללא שיוך, יהיו עולה תמימה לה', זה עוזר להבין מה האבנים הגדולות של חיינו.

שאלה פשוטה שעל כל אדם לשאול את עצמו יום יום:

מה ה' באמת רוצה ממני? מה יקדש את שמו? מה יעשה נחת רוח לפניו יתברך?
אני בטוח שאם האדם ישאל את עצמו יום יום בכנות את השאלות האלה, הוא יגיע לדברים גדולים וטובים.

כלשונו של האברבנאל:

"אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לְה' – רְצוֹנוֹ לֹא לֵאמֹר שְׂמֵחִים וְעֲצֻמוֹתֵם יִהְיֶה הַקִּרְבָּן הַהוּא. וְאָמַר גַּם כֵּן
"לְרְצוֹנוֹ לִפְנֵי ה'", לֹא לֵאמֹר שְׂמֵחִים וְעֲצֻמוֹתֵם יִהְיֶה הַקִּרְבָּן הַהוּא. וְאָמַר גַּם כֵּן
"לְרְצוֹנוֹ לִפְנֵי ה'!"

חשיבות ההשקעה באבנים הגדולות

הקושי הגדול עם ה"אבנים הגדולות" בחיינו הוא שתמיד ניתן לדחות אותן .

אפשר לדחות זמן איכות עם הילדים, זמן תפילה בכוונה או שמירה על הבריאות לטובת "כיבוי שריפות" דחופות

אך עלינו לזכור כי האבנים הגדולות הן אלו שבונות את העתיד שלנו והן התחומים שבהם אין לנו תחליף. אם ניתן עדיפות לדברים הקטנים, החיים יתמלאו בהם ולא יישאר די זמן להשיג את הדברים החשובים באמת.

וכך כותב הרב דוד צבי הופמן :

"בְּעוֹלָה מִסְמָל שֶׁהַחַיִּים עֲצָמָם שֵׁיכִים לָהּ וְתַפְקִידָם לְעַבֵּד לֹא וּלְצַיֵּת לֹא"

וכפי שמציג זאת הרמב"ם בפרק חמישי משמונה הפרקים :

צָרִיף לְאָדָם שֶׁיִשְׁעַבֵּד כּוֹחוֹת נַפְשׁוֹ כְּלָם לְפִי הַדְּעוֹת... וְיִשִּׁים לְנֶגֶד עֵינָיו תְּמִיד תְּכֵלֶת אַחַת, וְהִיא :
הַשְּׂגַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ... וְכִבְרָת כְּלָלוֹ הַחֲכָמִים ז"ל זֶה הַעֲנֵן כְּלוֹ בְּקִצְרָה : "וְכָל מַעֲשֵׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם
שְׁמִים" (אבות ב : יב).

ההבנה של הנשים והילדים

העובדה שכל מגמת חיינו היא לשם שמיים באה לידי ביטוי כאשר אנו נקלעים למציאות שמצריכה מסירות נפש. אז מתגלה מטרת חיינו, שהרי אנו מוכנים למסור אותם על קידוש השם.

"כִּי עָלֶיךָ הִרְגַּנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ כְּצֹאן טְבָחָה" – כך אומר דוד המלך בספר תהלים (מד, כג), והגמרא (גיטין נז, ב) מביאה על כך סיפורים מופלאים של מסירות נפש של ילדים ונשים.

נראה שהגמרא רצתה ללמדנו שדווקא הילדים והנשים הם המאירים את חיינו ביסודות הפשוטים, שהם גם העמוקים ביותר. לעיתים, מרוב דיון והתפלפלות, שוכחים את הדבר הפשוט והברור – את ההבנה מה אנו ומה חיינו. וכלשונו של בעל התניא (פרק יח) :

וְלָכֵן כָּל יִשְׂרָאֵל, אֲפֹלוּ הַנְּשִׁים וְעַמֵּי הָאָרֶץ... מוֹסְרִים נַפְשָם עַל קִדְשֵׁת ה' וְסוֹבְלִים עֲנוּיִים קָשִׁים...
רַק כְּאֵלוֹ הוּא דְבָר שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר כְּלָל לְכַפֵּר בְּה' אֶחָד.

מנהג ישראל הוא שהילדים הקטנים מתחילים את לימודם בספר ויקרא, כי הם המבינים בפשטות את יסודות חיינו.

יהי רצון שנזכה שכל חיינו יהיו לשם שמיים, ונשכיל למלא את מיכל חיינו באבנים הנכונות.